

Reduce Energy use And Change Habits

Projekt REACH - zmanjšaj rabo energije in spremeni navade

Tomislav Tkalec

Focus, društvo za sonaraven razvoj

Ljubljana, 19.01.2017

CO-FUNDED BY

Co-funded by the
Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

PARTNERS

ЕНЕРГИЙНА
АГЕНЦИЯ
ПЛОВДИВ

ENERGY
AGENCY OF
PLOVDIV

save+agency

Energetska revščina

- Na EU ravni ni sprejete definicije, večinoma se uporablja definicijo iz Velike Britanije: energetska revno je tisto gospodinjstvo, ki za svoje osnovne energetske potrebe porabi več kot 10% svoji letnih prihodkov
- Splošna definicija: energetska revno je tisto gospodinjstvo, ki si težko ali pa si sploh ne more privoščiti primerno toplega stanovanja ali zadovoljiti svojih osnovnih energetske potreb
- Energetska revščina je splet socialnih, energetske in stanovanjskih problemov

Ozadje projekta

- V novih državah članicah EU se z energetske revščino sooča 30% ali več gospodinjstev
- Energetska revščina ni zaznana kot problem, zato ni definicije problema in podatkov o njegovi razsežnosti
- Ni politik in ukrepov, ki bi naslavljali specifično energetske revna gospodinjstva
- Pomanjkanje komunikacije med ključnimi deležniki
- Energetske revna gospodinjstva ne poznajo praktičnih korakov za zmanjšanje svoje rabe energije in vode

Partnerji in države

Focus, društvo za sonaraven razvoj

SLOVENIA

Energy Agency of Plovdiv (EAP)

BULGARIA

CROATIA

Society for Sustainable Development
Design (DOOR)

MACEDONIA

Macedonian Centre for Energy Efficiency (MACEF)

Namen in cilji

Namen projekta je prispevati k zmanjšanju energetske revščine na praktični in strukturni ravni

Projekt ima **dva splošna cilja**:

- a) Opolnomočiti gospodinjstva, da varčujejo z energijo in vodo ter tako znižajo svoje račune
- b) Vzpostaviti energetske revščine kot temo, ki zahteva prirojene politike in ukrepe na lokalni, nacionalni in EU ravni

Ključne aktivnosti

- Analiza energetske revščine v Sloveniji, da bi na ta način poskušali priti do definicije in priporočil za odločevalce
- Povezati lokalne akterje v skupnih aktivnostih za naslavljanje energetske revščine v Pomurski in Zasavski regiji
- Izobraziti dijake tehničnih in poklicnih šol za izvajanje energetskega svetovanja ter učitelje, ki lahko potem nadaljujejo z izobraževanjem
- Obiskati 400 gospodinjstev ter pri njih zmanjšati porabo energije in vode
- V naslavljanje energetske revščine vključiti odločevalce na državni in EU ravni

Partnerji projekta v Zasavju

- Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje
- Dijaki STPŠ Trbovlje
- Občina Hrastnik
- Občina Trbovlje
- Občina Zagorje ob Savi
- Center za socialno delo Hrastnik
- Center za socialno delo Trbovlje
- Center za socialno delo Zagorje ob Savi
- Mladinski center Hrastnik
- Mladinski center Trbovlje
- Mladinski center Zagorje ob Savi

Partnerji projekta v Pomurju

- **Lokalna energetska agencija Pomurje**
- Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota
- Dijaki SPTŠ Murska Sobota
- Rdeči križ
- Center za socialno delo Murska Sobota

Dijaki – energetske svetovalci

- Prakso so opravljale 4 različne skupine dijakov
- Vsaka skupina je začela prakso z dvodnevним usposabljanjem
- Skupno vključenih 46 dijakov
- Dijaki so obiske gospodinjstev izvajali v parih
- Koristi za dijake:
 - Praktično (in teoretično) znanje o energiji, varčevanju in učinkoviti rabi energije
 - Znanje in izkušnje s področja komuniciranja (s strankami)
 - Praktične izkušnje (kako izvesti obisk, kako komunicirati s strankami, ipd.)
 - Socialna komponenta – pomoč drugim (in tudi vpogled v socialno stanje gospodinjstev)

Naprave za varčevanje z energijo in vodo

- Varčne sijalke različnih moči
- Tesnila za okna in vrata
- Podaljšek za električno energijo s stikalom za izklop
- Varčevalni nastavki za pipo in prho
- Varčna ročna prha (glava tuša)
- Reflektorski panel za radiator
- Termometer

Potek energetskega svetovanja

- Gospodinjstva se za svetovanje prijavijo sama (preko letaka ali Centra za socialno delo)
- Po telefonu se dogovori termin prvega obiska
- Na prvem obisku: se pregledajo računi za električno energijo, ogrevanje in vodo; naredi se analiza porabe električne energije in vode; pregleda se stanje oken in radiatorjev. Ob sebi imamo formular in torbo z opremo
- V pisarni ali doma: dobljeni podatki se na računalniku vnesejo v programsko orodje; izberejo se naprave, ki jih bomo predali gospodinjstvu; natisne se poročilo za gospodinjstvo in pripravi letake
- Na drugem obisku: se predstavijo rezultati analize in nasveti za varčevanje; predamo naprave za zmanjšanje porabe energije in vode; predamo dodatne letake
- Evalvacija obiskov in svetovanja

Rezultati projekta REACH

- Letni prihranki gospodinjestev (skupno 410 gospodinjestev)

		Povprečno na gospodinjstvo	Skupno
električna energija	(kWh)	262,08 kWh	107.452 kWh
	prihranki	40,81 €	16.732 €
	CO2	144,14 kg	59.099 CO2 kg
voda	(m ³)	11,61 m ³	4.758 m ³
	prihranki	17,08 €	7.001 €
toplotna energija	(kWh)	438,50 kWh	179.786 kWh
	prihranki	18,55 €	7.607 €
	(CO2)	21,017 kg	8.616 CO2 kg
skupno	prihranki	76,44 €	31.341 €
	CO2 (kg)	165,16 CO2 kg	67.716 CO2 kg

Strukturna raven delovanja

- Konferenca v Evropskem parlamentu v Bruslju (junij 2016): »Energetska revščina v Jugovzhodni Evropi«, kjer smo predstavili tudi priporočila za oblikovanje ustreznih politik in programov za naslavljanje energetske revščine
- Sodelovanje z Ministrstvom za infrastrukturo, Ekoskladom in Ministrstvom za okolje in prostor pri vzpostavljanju energetskega svetovanja v energetske revnih gospodinjstvih (AERO) mreže energetskih pisarn ENSVET
- Izobraževanje za energetske svetovalce mreže ENSVET o izvajanju energetskega svetovanja v energetske revnih gospodinjstvih
- Priprava priporočil za strukturne ukrepe za naslavljanje energetske revščine v Sloveniji

Priporočila za strukturne ukrepe (I)

- Potreba po merljivi definiciji energetske revščine na državni ravni
 - Izboljšanje statističnega zbiranja podatkov in spremljanje relevantnih indikatorjev o energetske revščini
- Ukrepi zmanjševanja in učinkovite rabe energije
 - Najučinkovitejši ukrepi so tisti, ki naslavljaajo zmanjševanje rabe energije
 - Energetska sanacija stavb ter zamenjava ogrevalnih sistemov in energentov za ogrevanje (predvsem kurilnega olja)
 - (So)financiranje ukrepov za energetske revna gospodinjstva do višine 100% investicije
 - Izboljšanje že obstoječih programov, ki naslavljaajo energetske revščino (izboljšati aktivnosti obveščanja ciljne skupine ter ponuditi brezplačno pomoč pri izpolnjevanju prijavnih obrazcev)
 - Zamenjava neučinkovitih naprav in aparatov (zamrzovalniki, hladilniki, električni bojlerji)
 - Mehki ukrepi v obliki energetskega svetovanja, ozaveščanja in izobraževanja

Priporočila za strukturne ukrepe (II)

- Prepoznavanje problema energetske revščine med socialnimi akterji
- Ključno je sodelovanje med relevantnimi deležniki in državnimi institucijami (medsektorsko sodelovanje: sociala, energija, zdravje, okolje)
- Problematika energetske revščine se lahko vključi v Lokalne energetske koncepte. Tako se aktivnosti prestavijo na lokalni nivo, kjer imajo lokalni deležniki boljši vpogled v problematiko
- Programi in ukrepi morjajo biti zastavljeni dolgoročno in kontinuirano (ob tem ocenjevati učinkovitost in uspešnost ukrepov ter po potrebi izboljšati delovanje)
- Zagotoviti EU in državna sredstva za financiranje ukrepov
- Potencialna sredstva bi lahko izhajala tudi iz obligacijske sheme za zagotavljanje energetskih prihrankov dobaviteljev energije

Reduce Energy use And Change Habits

Hvala za pozornost!

Tomislav Tkalec

Focus, društvo za sonaraven razvoj

Maurerjeva 7, 1000 Ljubljana

tomi@focus.si

01 515 40 80

CO-FUNDED BY

Co-funded by the
Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

PARTNERS

ЕНЕРГИЙНА
АГЕНЦИЯ
ПЛОВДИВ

ENERGY
AGENCY OF
PLOVDIV

save-agency

www.reach-energy.eu

Partners

Focus Association for
Sustainable Development,
Slovenia

www.focus.si

Society for Sustainable
Development Design,
Croatia

www.door.hr

Energy agency of Plovdiv,
Bulgaria

www.eap-save.eu

Macedonian Centre for
Energy Efficiency,
Macedonia

www.macef.org.mk

**Co-funded by the Intelligent
Energy Europe Programme of the
European Union**

Project REACH is implemented with the financial assistance of the European Union. The contents of this presentation are the sole responsibility of implementing partners and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

For more information about EU:
www.ec.europa.eu